

Nieuwsbrief Woononderzoek Nederland 2018

September 2018, nummer 3

In deze derde nieuwsbrief berichten we over de afronding van het veldwerk en de dataprocessing die nu volop in gang is.

Naast de voortgang van de uitvoering van het WoON2018, houden wij u ook graag op de hoogte van andere activiteiten rondom het WoON. Zo wordt er uitleg gegeven over het informatiesysteem van het WoON (CitaVista) en vertelt een oversampling deelnemer over het gebruik van het WoON in de praktijk.

Tenslotte vindt u in deze nieuwsbrief aankondigingen van de uitreiking van de Woningmarktscriptieprijs, de slotbijeenkomst voor alle deelnemers aan de oversampling en het WoON-congres 2019.

Inhoud

Voortgang WoON 2018	2
Slotbijeenkomst deelnemers	2
Dataprocessing van het WoON 2018	3
Analyseer het WoON met CitaVista	4
Gebruik van het WoON in West-Brabant en Tholen	6
BZK Woningmarktscriptieprijsuitreiking	6
WoON-congres 2019	7

Voortgang WoON 2018

Het veldwerk van het WoON 2018 is afgerond en het CBS is inmiddels druk bezig met de dataprocessing; de fase waarin het analysebestand van WoON 2018 tot stand komt. Daarmee nadert de uitvoering van WoON 2018 zijn voltooiing.

Zoals al in de vorige nieuwsbrief gemeld is het veldwerk van WoON 2018 uitstekend verlopen. In het nieuwe WoON-bestand zijn ruim 67.000 geslaagde enquêtes opgenomen waarvan ruim 24.000 namens de oversampling deelnemers. De gewenste respons is daarmee ruimschoots gehaald, een mooi succes voor het CBS.

Via deze nieuwsbrief willen we de enquêteurs hartelijk danken voor hun inzet!

Na de afronding van het veldwerk worden de resultaten van de WoON-enquête aangevuld en verrijkt met gegevens uit registers. Tijdens deze zogenaamde dataprocessing wordt het WoON ook getoetst op inconsistenties van de antwoorden, worden er samengestelde analysevariabelen toegevoegd en wordt er een aantal statistische bewerkingen op het bestand uitgevoerd waardoor ontbrekende antwoorden worden ingevuld. Daarnaast krijgt elke geslaagde enquête een gewicht toegekend waardoor het totale WoON representatief wordt voor heel Nederland en de deelgebieden van de oversampling deelnemers. Meer over de dataprocessing kunt u lezen op de volgende pagina van deze nieuwsbrief.

Maar wat kunnen de oversampling deelnemers de komende tijd verwachten?

Allereerst wordt in de komende weken de onderzoeksverantwoording van het WoON door het CBS opgeleverd. Hierin wordt gerapporteerd over de opzet en resultaten van het veldwerk van WoON 2018.

Tegelijkertijd ontvangen de deelnemers het rapport bestandsacceptatie waarin de gerealiseerde kwaliteitskaders (respons, routing e.d.) van het uitgevoerde veldwerk van WoON 2018 worden beschreven.

In de eerste helft van november wordt het eerste concept analysebestand van het WoON 2018 beschikbaar gesteld aan de deelnemers van de oversampling. Tegelijkertijd worden dan ook de concept resultaten toegankelijk gemaakt via een eerste versie van CitaVista. Met nadruk vermelden we dat het hier om een conceptversie gaat en dat er in de periode tot 1 februari 2019 nog wijzigingen kunnen worden doorgevoerd in het WoON analysebestand. Via www.woononderzoek.nl zal hierover gecommuniceerd worden.

Begin februari 2019 wordt de definitieve versie van het analysebestand van WoON 2018 opgeleverd en beschikbaar gesteld aan de deelnemers van de oversampling. In de loop van februari wordt ook de definitieve versie van CitaVista gepubliceerd.

Slotbijeenkomst deelnemers

In januari 2019 organiseren het CBS en BZK een slotbijeenkomst voor alle deelnemers van de oversampling. Tijdens de bijeenkomst op **donderdag 31 januari 2019** hebben deelnemers de gelegenheid om vragen te stellen over het geleverde concept analysebestand.

Als u suggesties heeft voor verdere invulling van deze bijeenkomst, dan horen we dat graag. U kunt uw ideeën of wensen kenbaar maken aan het Projectbureau, bereikbaar via woon@cbs.nl of 045 570 6400.

Dataprocessing van het WoON 2018

Het veldwerk van het WoON 2018 is afgerond: alle interviews zijn afgenomen en de antwoorden die respondenten hebben gegeven zijn opgeslagen in een veldwerkbestand. Het is tijd voor de dataprocessing.

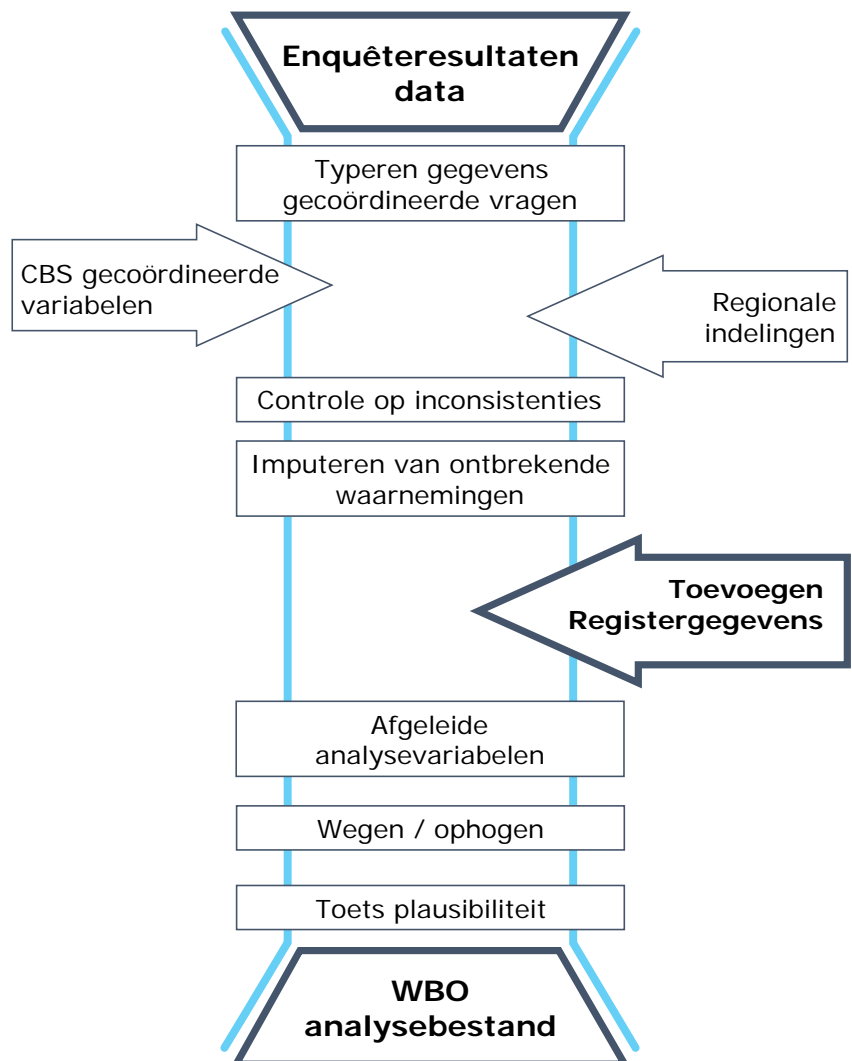
Tijdens de dataprocessing wordt het veldwerkbestand met de enquêteresultaten bewerkt, een complex statistisch proces dat uiteindelijk een bruikbaar analysebestand als resultaat oplevert.

Na een eerste opschoning van het veldwerkbestand en het toevoegen van de eerste afgeleide variabelen vindt de kwaliteitscontrole plaats. Het bestand wordt gecontroleerd op het voorkomen van fouten en inconsistenties. De uitgevoerde controles en kwaliteitseisen zijn vooraf vastgelegd. Er wordt onder andere gecontroleerd of de respondent voldoende geldige antwoorden heeft gegeven en de respondent overeenkomt met de steekproefpersoon. Als de kwaliteit van de gegeven antwoorden onvoldoende is, wordt de respondent uit het veldwerkbestand verwijderd. Dit geldt naar verwachting voor circa 4% van alle respondenten.

Vervolgens worden ontbrekende antwoorden geïmputeerd. Een statistische procedure waarbij non-respons wordt bijgeschat met behulp van geldige antwoorden van vergelijkbare respondenten.

Een belangrijke stap in de dataprocessing is het toevoegen van registergegevens. Er is wettelijk vastgelegd dat gegevens die via een register beschikbaar zijn niet uitgevraagd mogen worden. Belangrijke registergegevens zijn bijvoorbeeld de huishoudinkomens op basis van gegevens van de Belastingdienst. Daarnaast worden er ook gegevens over het huishouden en de woning gekoppeld vanuit de basisregistraties (BRP, BAG en WOZ) en gegevens over energiegebruik van energieleveranciers.

Dan volgt het afleiden van de samengestelde analysevariabelen, ook een belangrijke stap in de dataprocessing die cruciaal is voor de bruikbaarheid en kwaliteit van het WoON-bestand. Er worden onder andere variabelen afgeleid over de huisvestingssituatie, sociaal economische positie en woonlasten van het huishouden van de respondent, volgens de vaste definities die voor het WoON worden gehanteerd.

De laatste stappen van de dataprocessing zijn de weging en controle van de plausibiliteit. Voor de weging ontwerpt het CBS een weegmodel waarmee op basis van een aantal persoon-, huishoud-, regio- en woningkenmerken wordt vastgesteld hoeveel personen en huishoudens de respondent vertegenwoordigt in de doelpopulatie¹ van het WoON. Elke geslaagde en goedgekeurde enquête in het WoON krijgt zo een gewicht (weegfactor) toegekend zodat het totale WoON bestand representatief is voor de doelpopulatie in heel Nederland en de deelgebieden van de oversampling deelnemers.

Na het toevoegen van de weegfactoren is het analysebestand van het WoON in principe klaar voor gebruik. De finale test is de controle van de plausibiliteit van de uitkomsten van het WoON. In het kader van de plausibiliteitscontrole worden een aantal tabellen opgesteld over de belangrijkste kerncijfers en op basis van deze tabellen set wordt beoordeeld of de resultaten plausibel zijn. Het resultaat van de plausibiliteitscontrole kan zijn dat een aantal stappen in de dataprocessing opnieuw moeten worden uitgevoerd. Dit gebeurt net zo lang tot de resultaten plausibel en verklaarbaar zijn.

Na het doorlopen van al deze stappen is het analysebestand van het WoON klaar en kan het beschikbaar gesteld worden aan alle deelnemers.

Analyseer het WoON met CitaVista

Hoe vind je de weg in het omvangrijke WoON-gegevensbestand? Het laagdrempelige informatiesysteem CitaVista biedt de helpende hand.

Het gegevensbestand van het WoON is heel omvangrijk. De vragenlijst alleen al bevat circa 450 vragen die bijna allemaal in het bestand worden opgenomen. Door koppeling van registers en het afleiden van samengestelde variabelen worden er nog eens ruim 300 variabelen aan het WoON-analysebestand toegevoegd waardoor er uiteindelijk bijna 800 variabelen in zijn opgenomen.

Het grote aantal variabelen en onderwerpen in het WoON-analysebestand maken dat er heel veel mogelijk is met het WoON, maar dat maakt het ook complex. Om het geheel overzichtelijker en toegankelijker te maken is het informatiesysteem CitaVista ontwikkeld.

Met het informatiesysteem CitaVista kan op eenvoudige wijze een selectie en een presentatie worden gemaakt van de resultaten uit het WoON. De onderwerpen uit het WoON kunnen in CitaVista via een themaboom worden geselecteerd of via een zoekfunctie worden gezocht. Vervolgens kan uit presentatievormen worden gekozen, zoals tabel, kaart, taart- en staafdiagrammen en zijn er al verschillende voorgaprogrammeerde presentaties in CitaVista opgenomen. Gemaakte presentaties kunnen worden opgeslagen, bijvoorbeeld als pdf of om nader te bewerken in een van de applicaties van Microsoft Office. Tot slot beschikt CitaVista per thema over kant en klare rapportages en is er een kernrapport beschikbaar.

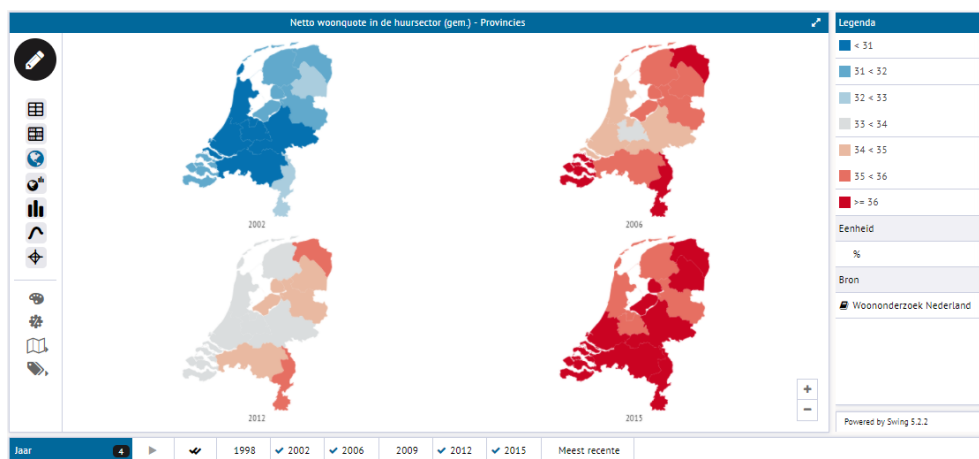
CitaVista is geïntegreerd in het gebruikersplatform op de website van het WoON: www.woononderzoek.nl. Deelnemers aan de oversampling krijgen na de oplevering van het WoON-bestand een inlogcode dat ze toegang geeft tot hun eigen WoON-gegevens en de referentiecijfers op verschillende gebiedsniveaus. Overige gebruikers hebben toegang tot de onderzoeksresultaten voor heel Nederland vanaf 1998.

Ga naar www.woononderzoek.nl en ervaar wat de mogelijkheden zijn van CitaVista. Op de volgende pagina staan enkele voorbeelden.

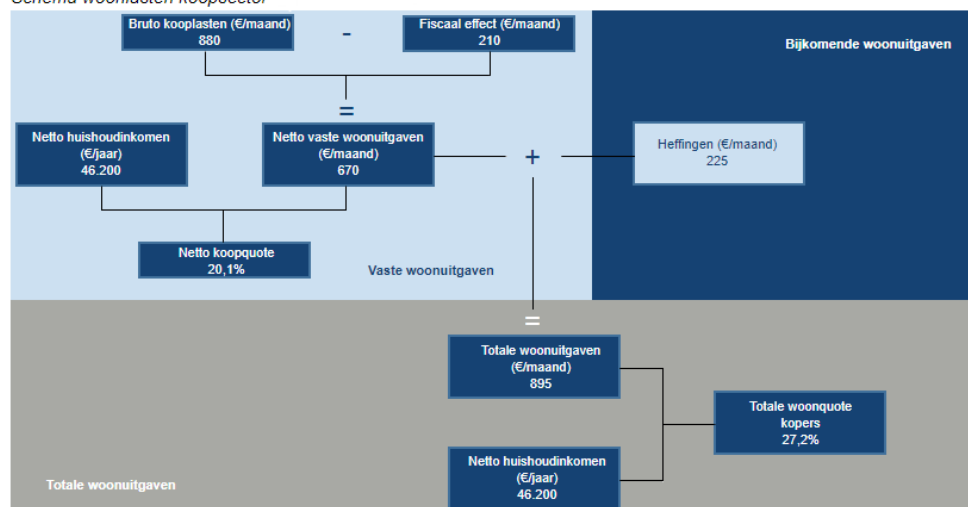
¹ De doelpopulatie van het WoON zijn alle inwoners in Nederland van 18 jaar en ouder in een particulier huishouden op 1 januari 2018

Interface Citavista 2018

Schema woonlasten koopsector

Gebruik van het WoON in West-Brabant en Tholen

Jos van de Kerkhof, adviseur strategie en beleid Stadlander

Al sinds 2012 werken een aantal woningcorporaties en gemeenten in West-Brabant samen op het gebied van de oversampling in het WoON. Het grootste voordeel van deze samenwerking is dat er geen discussie meer bestaat over de brongegevens waarop beleid wordt bepaald als het gaat om wonen, inkomensontwikkeling, scheef wonen, huurtoeslaggebruik, enzovoort, omdat het WoON deze eenduidig voorziet.

De samenwerking werd opgestart door de gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen en Woensdrecht en de 3 in deze gemeenten werkzame corporaties Stadlander, woningstichting Woensdrecht en woningstichting Dinteloord. In 2015 werden hier het werkgebied van corporatie Woonkwartier en de gemeenten Moerdijk en Halderberge aan toegevoegd. Voor 2018 is de samenwerking nog verder uitgebreid met de gemeente Tholen. Hiermee wordt het werkgebied van alle corporaties afgedekt en kunnen analyses op gemeenteniveau gemaakt worden.

De gegevens uit het WoON worden op verschillende manieren gebruikt, bijvoorbeeld om met cijfermateriaal de gemeentelijke woonvisies te onderbouwen. Ook worden de onderzoeksgegevens gebruikt door onderzoeksbureaus die woningmarktonderzoek doen voor de regionale woningstichtingen die gezamenlijk op basis hiervan een driejaarlijkse visie op wonen en leven in West-Brabant en het eiland Tholen laten opstellen.

Het kunnen vermijden van de discussie over de aard en herkomst van cijfers is in beleidsdiscussies pure winst. Het heeft bijvoorbeeld bijgedragen aan het geaccepteerd krijgen van toekomstige ontwikkelingen op het gebied van demografie. West-Brabant ontwikkelt zich namelijk heel anders dan bijvoorbeeld de Randstad: waar het adagium in de Randstad bouwen, bouwen, bouwen is, moet men in West-Brabant op termijn met krimp rekening houden en zijn corporaties heel terughoudend om de sociale huurvoorraad te laten groeien om leegstand op termijn te voorkomen.

In West-Brabant wordt in ieder geval weer reikhalzend uitgekeken naar de nieuwe cijfers om te zien welke nieuwe ontwikkelingen zich voordoen in de regio. Daar kunnen alle betrokken partijen hun voordeel bij hebben.

BZK Woningmarktscriptieprijsuitreiking

Elk jaar reikt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een prijs uit voor de meest originele en beleidsrelevante masterscriptie op het gebied van ruimtelijke ordening, woning- en vastgoedmarkt. Voor de tweede keer organiseert BZK dit jaar de Woningmarktscriptieprijsuitreiking.

Donderdag 15 november vindt de uitreiking van de 2^e BZK Woningmarktscriptieprijs plaats. Hierbij bent u van harte uitgenodigd aanwezig te zijn. Naast de presentaties van de 3 prijswinnaars over hun scripties zijn er ook presentaties uit de onderzoekswereld op het bredere terrein van de woningmarkt. Vorig jaar won Bob Witjes de eerste prijs met zijn scriptie over de differentiatie van de inkomensgrens voor sociale huur. Voor wie in 2018 de eer is weggelegd horen we in november. Als u hier graag bij wilt zijn kunt u zich aanmelden door te mailen naar de [postbus van het WoON](#).

WoON-congres 2019

De datum van het WoON-congres is bekend! Reserveer deze dag alvast in uw agenda: [donderdag 4 april 2019](#).

Net als bij de voorgaande edities wordt op het WoON-congres de Kernpublicatie van het WoON gepresenteerd waarin de eerste resultaten van WoON 2018 staan gepubliceerd.

Op dit moment worden de eerste voorbereidingen getroffen om van het WoON-congres een leuke en interessante dag te maken met veel cijfers, beleid, workshops en debatten. Verder biedt het congres natuurlijk voldoende gelegenheid om te netwerken.

Indien u suggesties heeft voor workshops of onderwerpen die aan de orde moeten komen schroom dan niet dit kenbaar te maken door te mailen naar de [postbus van het WoON](#).

**WoON-
congres**
4 april 2019

Colofon

Nieuwsbrief Woononderzoek van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geeft u eens in het kwartaal de informatie over achtergronden en het verloop van het WoON 2018.

Dit is een uitgave van:

**Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Directoraat-Generaal Bestuur en Wonen
Directie Woningmarkt | Postbus 20011
Turfmarkt 174 | 2511 DP | Den Haag |**

Postbus Woononderzoek: postbus.wooninfo@minbzk.nl
Projectbureau oversampling: woon@cbs.nl

September 2018

